

Ενημερωτικό Σημείωμα 05 – 04.02.2011

Η Πολιτική Συνοχής 2007-2013

Η οργάνωση των Διαρθρωτικών Ταμείων και οι στόχοι της Πολιτικής Συνοχής

Οι Κοινοτικές ενισχύσεις χορηγούνται ανάλογα με την οικονομική ευρωστία κάθε περιφέρειας η οποία εκφράζεται ως ποσοστό του περιφερειακού ΑΕΠ/κάτοικο σε σχέση με τον κοινοτικό μέσο όρο (100%), σε μονάδες αγοραστικής δύναμης (PPS). Οι κατηγορίες για τη χορήγηση των ενισχύσεων είναι τρεις: (1) ο Στόχος σύγκλισης (πρώην Στόχος (1): ΑΕΠ/κάτοικο < 75% (EU25), (2) η Στατιστική σύγκλιση (phasing out) όπου υπάγονται οι περιφέρειες, οι οποίες θα ήταν κάτω από το κατώφλι του 75% στην Ευρώπη των 15 (EU15), ωστόσο το ξεπέρασαν λόγω της διεύρυνσης (EU25) και (3) η Φυσική σύγκλιση (phasing in) όπου το ΑΕΠ/κάτοικο > 75% (EU15).

Οι τρεις κύριοι στόχοι της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2007-2013 είναι η Σύγκλιση, η Περιφερειακή Ανταγωνιστικότητα & Απασχόληση και η Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία. Οι στόχοι αυτοί αποτελούν περισσότερες γενικές κατηγορίες γεωγραφικών περιοχών και θεματικής στρατηγικής επιλεξιμότητας δράσεων ανά περιοχή και όχι πραγματικούς στόχους. Οι πόροι (50 δις Ευρώ σε ετήσια βάση) για τη χρηματοδότηση των στόχων αυτών διοχετεύονται μέσω τριών ταμείων : το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ).

Στόχος «Σύγκλιση» (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, Ταμείο Συνοχής).

Είναι παραπλήσιος του Στόχου 1 και έχει σκοπό να επιταχύνει την οικονομική σύγκλιση των λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών και τη βελτίωση των συνθηκών ανάπτυξης και απασχόλησης με σκοπό: την επένδυση σε φυσικούς και ανθρώπινους πόρους, την καινοτομία και κοινωνία της γνώσης, την προσαρμοστικότητα στις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές, την προστασία του περιβάλλοντος και τέλος, αποτελεσματικότητα της διοίκησης. Ο στόχος «Σύγκλιση» θα διαδραματίσει σημαντικότατο ρόλο, κυρίως στα νέα Κράτη-Μέλη που αντιμετωπίζουν αποκλίσεις ανάπτυξης, πρωτοφανείς για την Ένωση.

Επιλεξιμότητα

Ο στόχος «Σύγκλιση» εστιάζει στις περιφέρειες των οποίων το κατά κεφαλή ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ), που υπολογίζεται με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία για τα τρία τελευταία χρόνια πριν από την υιοθέτηση του κανονισμού, είναι μικρότερο από το 75 % του μέσου όρου της διευρυμένης Ε.Ε. — γεγονός που ισχύει κυρίως για την πλειονότητα των νέων Κρατών-Μελών. Ο στόχος «Σύγκλιση» καλύπτει, όπως και παλαιότερα, τις παρεμβάσεις του Ταμείου Συνοχής στα Κράτη-Μέλη, το Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα (ΑΕΕ) των οποίων είναι μικρότερο του 90 % του μέσου όρου της Ε.Ε., έτσι ώστε να μπορέσουν να καλύψουν τα κριτήρια της ΟΝΕ. Πάνω από 80% του προϋπολογισμού συνοχής διατίθεται στο στόχο αυτό που καλύπτει συνολικά 100 περιφέρειες πληθυσμού περίπου 170 εκατομμυρίων. Οι περισσότερες από τις αποκαλούμενες «περιφέρειες σύγκλισης» ανήκουν στα «νέα» Κράτη - Μέλη (που προσχώρησαν στην Ε.Ε. από το 2004) καθώς επίσης και στην Ελλάδα, την Πορτογαλία, την Ισπανία και τη νότια Ιταλία.

Στόχος «Περιφερειακή Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση» (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ).

Για τις υπόλοιπες Περιφέρειες της Ένωσης η προσέγγιση είναι διττή. Πρόκειται αφενός, για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ελκυστικότητάς τους, μέσω προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών αλλαγών και την προώθηση της καινοτομίας, της κοινωνίας της γνώσης, του επιχειρηματικού πνεύματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της πρόληψης των κινδύνων και αφετέρου, μέσω εθνικών προγραμμάτων ή προγραμμάτων κατάλληλου χωροταξικού επιπέδου, τα οποία θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΚΤ. Ο στόχος είναι, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή στρατηγική απασχόλησης, η ενίσχυση της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων και των επιχειρήσεων και η ανάπτυξη των αγορών εργασίας, που είναι προσανατολισμένες στην κοινωνική ένταξη. Περίπου 16% των πόρων ή 8 δις Ευρώ το χρόνο χορηγούνται σε περίπου 170 περιφέρειες που είναι επιλέξιμες υπό το στόχο αυτό. Η περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και η απασχόληση για την περίοδο 2000-2006 ήταν γνωστές ως «Στόχος 2».

Επιλεξιμότητα

Όλες οι περιοχές που δεν καλύπτονται από το στόχο «Σύγκλιση» μπορούν να επωφεληθούν από το στόχο «Ανταγωνιστικότητα». Τα Κράτη-Μέλη προτείνουν έναν κατάλογο με τις περιφέρειες για τις οποίες υποβάλουν πρόγραμμα συγχρηματοδότησης από το ΕΤΠΑ. Ο προκαταρκτικός προσδιορισμός χωρικών ζωνών της Ένωσης που πραγματοποιείται υπό τον Στόχο 2 της περιόδου 2007-2013 καταργείται.

Στόχος «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία» (ΕΤΠΑ).

Αντικείμενο αυτού του στόχου που εμπνέεται από την εμπειρία της Κοινοτικής πρωτοβουλίας Interreg, είναι η ενδυνάμωση της συνεργασίας σε τρία επίπεδα και συγκεκριμένα: της διασυνοριακής συνεργασίας, μέσω κοινών προγραμμάτων, της συνεργασίας σε επίπεδο διακρατικών περιοχών, και των δικτύων συνεργασίας και ανταλλαγής εμπειριών σε όλη την Ένωση. Ο στόχος «Συνεργασία» ενισχύει την ισόρροπη, αρμονική και βιώσιμη ανάπτυξη της Ε.Ε.

Επιλεξιμότητα

Η διασυνοριακή συνεργασία καλύπτει τις περιφέρειες που βρίσκονται κατά μήκος των εσωτερικών χερσαίων συνόρων και ορισμένων εξωτερικών χερσαίων συνόρων, καθώς και ορισμένες περιφέρειες που βρίσκονται στα θαλάσσια σύνορα. Επίσης, συμβάλει στα διασυνοριακά σκέλη του μελλοντικού Ευρωπαϊκού Μέσου Γειτνίασης και Σύμπραξης (ΕΜΓΣ) και του Προενταξιακού Μέσου.